

VOORWOORD

Op 1 september 1973 werd het Studie- en Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen opgericht. De oprichting van het Centrum en de ontwikkeling tot wat het geworden is zijn mogelijk gemaakt door subsidies van de Nederlandse Organisatie voor Zuiver-Wetenschappelijk Onderzoek (Z.W.O.) en dank zij de actieve steun van de Rijksuniversiteit Groningen. Van de activiteiten van het Centrum is jaarlijks verslag uitgebracht, sedert 1975 in de vorm van jaarboeken. Hierbij is er steeds naar gestreefd ons werk zo doorzichtig mogelijk te maken. Het is verheugend voor de staf van het Centrum dat voor deze jaarboeken een grote belangstelling bestaat.

De naam van het Centrum geeft aan dat de werkzaamheden zowel het terrein van de documentatie betreffen als dat van het onderzoek. Op beide gebieden is in het verslagjaar veel bereikt. Het documentatiesysteem, dat in paragraaf 3 (blz. 9-30) wordt beschreven, werd aanzienlijk uitgebreid zoals onder meer blijkt uit de volgende cijfers (aantallen kaarten, resp. knipsels):

	31-12-1975	31-12-1976	31-12-1977
bibliografie	9.000	12.000	14.500
systematische catalogus	11.000	14.500	17.000
uittrekselsysteem	9.000	10.500	13.000
knipselarchief	7.000	9.000	14.500

Wij streven naar een zo groot mogelijke volledigheid en een zo hoog mogelijke kwaliteit van het documentatiesysteem, waarbij het belang van de gebruiker voorop staat. Het geeft uiteraard voldoening dat in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van het documentatiesysteem. Ook wat betreft het onderzoek is 1977 een vruchtbaar jaar geweest. Uit paragraaf 5 (blz. 36-39) en uit de verschillende bijlagen blijkt dat het niet bij plannen voor onderzoek is gebleven. Verschillende projecten zijn uitgevoerd en de resultaten daarvan zijn gepubliceerd. In de serie Cahiers Nederlandse Politiek - die op basis van een contract tussen de Rijksuniversiteit Groningen en de Uitgeverij Kluwer B.V. onder auspiciën van het Centrum wordt gepubliceerd - verschenen in 1977 twee delen. Voor 1978 beschikken we nu reeds over twee persklare manuscripten.

De activiteiten op het gebied van onderzoek en documentatie hebben

IV.

zowel in Nederland als daarbuiten aandacht getrokken. We mogen spreken van nationale en internationale positieve belangstelling voor ons werk. Deze komt onder meer tot uitdrukking in vragen om inlichtingen, uitnodigingen voor wetenschappelijke conferenties en congressen en verzoeken tot participatie bij onderzoek. Van dit laatste wordt in paragraaf 6.6 (blz. 43) een voorbeeld gegeven; met het daar beschreven internationale onderzoek is vanuit het Centrum inmiddels een begin gemaakt.

Volgens art.2 van de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs dient de Universiteit mede aandacht te schenken aan het bevorderen van het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef. Evenals in voorafgaande jaren heeft het Centrum ook in 1977 activiteiten op dit gebied ontwikkeld. Naar aanleiding van de verkiezingen voor de Tweede Kamer hebben vijf politici openbare gastcolleges gegeven (zie blz. 8). In samenwerking met het Cultuurcentrum d'Oosterpoort in Groningen is door het Centrum een zeer druk bezocht verkiezingsdebat georganiseerd tussen de heren Andriessen en Van Thijn; hierbij kregen alle politieke partijen en actiegroepen ruimte op een politieke markt. Aan tal van politieke forums werd actieve medewerking verleend, zowel in de stad als in de provincie Groningen.

In het kader van het bevorderen van het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef kan ook de nauwe samenwerking worden genoemd met de Stichting Burgerschapskunde, die zich tot doel stelt politieke informatie te geven aan de geïnteresseerde burger. De reeds jarenlang bestaande samenwerking met de Openbare Bibliotheek in Groningen is in 1977 voortgezet. Dank zij deze samenwerking krijgt de Rijksuniversiteit Groningen de beschikking over een - zeker voor een Universiteitsstad onmisbare - collectie ingebonden dag- en weekbladen (zie blz. 41-43). Van deze dagelijks groeiende collectie wordt door bezoekers van het Centrum druk gebruik gemaakt.

In het vorige jaarboek is uitvoerig bericht over besprekingen inzake het eventueel permanent maken van het Centrum als universitaire instelling. Ik had toen de stellige verwachting dat in het voorwoord van dit jaarboek het definitieve resultaat van die besprekingen zou kunnen worden vermeld. In augustus 1976 werd door het College van Bestuur een interfacultaire werkgroep ingesteld met als opdracht advies uit te brengen over de wenselijkheid het Centrum een blijvende plaats te geven binnen de Universiteit. Deze werkgroep bracht op 4 februari 1977 rapport uit aan het College van Bestuur (opgenomen als bijlage I

in dit jaarboek). Op basis van dit rapport heeft het College van Bestuur de Universiteitsraad voorgesteld het Studie- en Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen met ingang van 1 januari 1978 op te heffen en gelijktijdig aan de Rijksuniversiteit Groningen een Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen op te richten. Daarnaast diende een Werkgroep Nederlandse Politieke Partijen ex artikel 18 Wet Universitaire Bestuurshervorming 1970 te worden ingesteld. Ten slotte werd voorgesteld bij de vaststelling van de begroting voor 1978 hoge prioriteit te geven aan de beschikbaarstelling van de nodige personele voorzieningen. Dit voorstel werd op 16 juni 1977 door de Universiteitsraad aanvaard.

Voor het Centrum was dit een positief besluit. De omzetting van een Studie- en Documentatiecentrum in een Documentatiecentrum was noodzakelijk vanwege de universitaire organisatie. Globaal is de taakverdeling zodanig dat het onderzoek onder de Werkgroep ex art. 18 WUB valt en dat het Documentatiecentrum voorziet in de noodzakelijke infrastructuur. Door deze structuur wordt bereikt dat vakgroepen en faculteiten via de Werkgroep betrokken zijn bij het onderzoek, terwijl het Documentatiecentrum een centrale universitaire instelling zal zijn. De Universiteitsraad bepaalde, op voorstel van het College van Bestuur, dat het Documentatiecentrum als zelfstandige eenheid zou ressorteren onder de Universiteitsbibliotheek.

Het grootste deel van het besluit van de Universiteitsraad van 16 juni 1977 is uitgevoerd: het Studie- en Documentatiecentrum is opgeheven, aan de Rijksuniversiteit Groningen is een Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen opgericht en de besturen van vijf vakgroepen - verdeeld over drie faculteiten - hebben een Werkgroep ex art. 18 WUB ingesteld. Problemen hebben zich echter voorgedaan bij de beschikbaarstelling van de benodigde formatieplaatsen. Bij de eerste ronde van de begrotingsonderhandelingen bleken die formatieplaatsen niet beschikbaar te zijn.

Terwijl ik dit schrijf op de laatste dag van januari 1978 moet de eindbeslissing nog vallen. Die beslissing zal op 10 februari 1978 door de Universiteitsraad worden genomen. Dan zal worden bepaald of het Centrum zijn activiteiten kan voortzetten.

Zonder de steun van anderen zou ons werk onmogelijk zijn. In de eerste plaats denk ik hierbij aan de Nederlandse Organisatie voor Zuiver-Wetenschappelijk Onderzoek (Z.W.O.) die ons vanaf 1973 heeft gesteund met subsidies. Ook voor 1978 is, zij het nu definitief voor de laatste keer, een formatieplaats toegewezen. Bovendien heeft Z.W.O. op verzoek van het College van Bestuur, gezien de moeilijke begrotingsonderhandelingen aan de Rijksuniversiteit Groningen besloten voor de maanden januari en februari 1978 extra steun te geven aan het Centrum. De staf van het Centrum is Z.W.O. erkentelijk voor deze bijzondere steun. Het College van Bestuur en het Dagelijks Bestuur van de Faculteit der Letteren hebben ons in 1977 zowel materieel als immaterieel gesteund. De belangstelling van de zijde van bovengenoemde instanties voor onze activiteiten en de positieve instelling ten aanzien van het institutionaliseren van het Centrum vormden een aanmoediging voor de staf. Dit jaarboek is samengesteld door mej. C.C. de Beer, mr. drs. D.J. Elzinga en de heer R.A. Koole. Mej. I.M. Arkema en mej. C.C. de Beer hebben het manuscript getypt. De Afdeling Reproductiedienst van de Rijksuniversiteit Groningen heeft de uitvoering van het jaarboek verzorgd.

Groningen, 31 januari 1978

I. Lipschits